

Rundskriv 2022-43

Dato: 26.09.2022

Erstatter rundskriv: 2021/15

Tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag- kommentarer til regelverk

Innhold

1 Innledning.....	3
Endringer.....	3
§ 1-1 Formål.....	4
Kommentarer til bestemmelsen	4
§ 1-2. Virkeområde.....	5
Kommentarer til bestemmelsen	5
§ 1-3. Generelle vilkår.....	5
Kommentarer til bestemmelsen	6
§ 1-4. Tilskudd til administrasjon, planlegging og ressursforvaltning	9
Kommentarer til bestemmelsen	9
§ 1-5. Særskilt tilskudd for Trollheimen	10
Kommentarer til bestemmelsen	11
§ 1-6. Avsetning til kriseberedskapsfond	11
Kommentarer til bestemmelsen	11
Tredje ledd: Overføring til særskilt konto.....	12
§ 1-7. Krav til søknad.....	12
Kommentarer til bestemmelsen	12
§ 1-8. Saksbehandling.....	13
Kommentar til bestemmelsen	13
§ 1-9. Dekning av kostander til utarbeidelse av bruksregler	13
Kommentarer til bestemmelsen	13
§ 1-10. Rapportering og kontroll	14
Kommentarer til bestemmelsen	14
§ 1-11. Retting av feilutbetalinger	15
Kommentarer til bestemmelsen	15
§ 1-12. Avkortning mv.	17

Kommentarer til bestemmelsene	17
Avkortings størrelse	19
§ 1-13. Innkreving av tilbakebetalings- og avkortingsbeløp	22
Kommentarer til bestemmelsen	23
§ 1-14 Klageadgang	24
Kommentarer til bestemmelsen	24
§ 2-1. Definisjoner	24
Kommentarer til bestemmelsen	24
§ 2-2. Generelle vilkår	24
Kommentarer til bestemmelsen	24
§ 2-3. Kostnader og satser	25
Kommentarer til bestemmelsen	25
§ 2-4. Opplysningsplikt og kontroll	25
Kommentarer til bestemmelsen	26
§ 2-5. Krav om tilbakeføring ved uberettiget bruk	26
Kommentarer til bestemmelsen	27
§ 3-1. Ikrafttredelse	27
Kommentarer til bestemmelsen	27

Kommentarer og utdypende forklaringer til forskrift om tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag.

1 Innledning

Vilkår for å motta tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag fremgår av [forskrift av 26. juni 2018 nr. 1031](#).

Dette rundskrivet (2022-43) erstatter tidligere rundskriv 2021/15 og kommenterer reglene i forskrift om tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag.

For behandling av søknader om tilskudd gjelder reglene i forvaltningsloven. Forskrift, rundskriv og søknadsskjema er tilgjengelig på hjemmesiden til Landbruksdirektoratet – www.landbruksdirektoratet.no.

Søknaden leveres på papir og sendes statsforvalteren. Forskrift, rundskriv og søknadsskjema er tilgjengelig på hjemmesiden til Landbruksdirektoratet.

Endringer

§1-2

utvidelse av bruksområdet for tilskuddet er tatt inn som ny bokstav g til også å gjelde felles investering i utstyr som kan bidra til klimatilpassning.

§ 1-3

Bestemmelsens bokstav e endres, for å presisere at vilkåret om at reinbeitedistriktet/reinlaget har avsatt midler til kriseberedskapsfondet ikke gjelder for distriktene 17, 30A, 30B, 30C og Femund

§ 1-4

Grunnbeløpet økes for distriktstilskudd med 40 000 kroner for distriktene nevnt i § 1-4 første ledd, 90 000 kroner for distriktene 30A, 30B, 30C og 16, 22 500 kroner for distriktene 17 og Femund, og 45 000 kroner for reinlagene, jf. avtalens punkt 3.1

Satsene for grunnbeløpet justeres i tråd med reindriftsavtalen som følger:

- Første ledd: Grunnbeløp til administrasjon og ressursforvaltning til reinbeitedistriktene, herunder Trollheimen, ytes med inntil 167 000 kroner.
- Andre ledd: Tilskudd til administrasjon og ressursforvaltning utgjør:
 - o inntil 322 500 kroner for reinbeitedistrikt 17 (bokstav a),
 - o inntil 390 000 kroner for reinbeitedistrikt 16 (bokstav b),
 - o inntil 390 000 kroner for hvert av distriktene 30A, 30B og 30C (bokstav c),
 - o inntil 97 500 kroner for Femund reinbeitedistrikt (bokstav d),
 - o inntil 195 000 kroner til hvert av reinlagene (bokstav e).

§ 1-6 Andre ledd

Får et nytt andre punktum om at tilskudd til kriseberedskap ikke utbetales til distriktene 17, 30A, 30B, 30C og Femund.

§ 1-10 andre ledd

Det er gjort en endringen som skal tydeliggjøre at tilskuddsmottaker har en plikt til å rapportere. Det presiseres også atplikten til å rapportere om bruken av tilskudd for siste driftsår gjelder for de som har mottatt tilskudd etter forskriften foregående år. Distrikter/reinlag som tidligere ikke har oppfylt vilkårene etter § 1-3, er ikke pliktige å rapportere om bruk av tilskudd foregående år.

§ 2-4

Fristen for rapportering i paragrafens første ledd endres fra to til fire måneder

§ 1-1 Formål

Tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag skal bidra til å gi disse økt medansvar for utvikling av reindriften i bærekraftig retning, balanse mellom reintall og beiter, sikring av arealer og økt lønnsomhet.

Formålet med avsetning og tilskudd til kriseberedskap er å legge til rette for reinbeitedistriktenes og reinlagenes nødvendige tiltak i forbindelse med beitekriser.

Distriktsstyrene og styrene i reinlagene bør, så langt det er mulig, ha kjønnsbalanse.

Kommentarer til bestemmelsen

Bestemmelsen ble endret ved forskrift av 22. juni 2021 nr. 2271. Oversikt over tilskuddsberettigede tiltak ble flyttet til egen paragraf (nye § 1-2). Den nye § 1-1 omtaler formålet med tilskuddsordningen.

Første ledd: hovedformålet

Hovedmålet med tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag er å bidra til å utvikle reindriftnæringen i samsvar med reindriftpolitiske mål gjennom bruk av økonomiske virkemidler. Hva som er de ledende reindriftpolitiske målene, følger av formålsbestemmelsen i reindriftsloven § 1 og Meld. St. 32 (2016-2017) «Reindrift – Lang tradisjon – unike muligheter» (heretter stortingsmeldingen).

For å oppnå disse målene har reindriftsloven en rekke plikter for reindriftsutøvere, siidaer, reinbeitedistrikter, reinlag og reindriftsmyndigheter. Tilskuddsforskriftens ordninger skal motivere næringen og andre aktører til å overholde pliktene i reindriftsloven og oppnå de overordnede målene. Bruk av de enkelte bestemmelsene i tilskuddsforskriften bør derfor ses i sammenheng med reindriftsloven § 1.

Siden ikrafttreddelsen av reindriftsloven 2007 har de reindriftpolitiske målene blitt noe endret. Gjeldende reindriftpolitiske som fremgår av stortingsmeldingen, er blant annet:

- utvikling av reindriftnæringen som rasjonell, markedsorientert næring som er bærekraftig i et langsiktig perspektiv
- utvikling av reindriftnæringen som familiebasert næring, der familien kan utnytte det økonomiske handlingsrommet og frihet til å organisere egen drift
- optimalisering av produksjon med fokus på dyrevelferd og god kjøttkvalitet
- fokus på økologisk bærekraft og reintall.

Andre ledd: formålet med avsetning til kriseberedskap

Formålet med avsetning til kriseberedskap er å styrke næringens arbeid med beredskap i forbindelse med beitekriser. Det innvilges tilskudd etter en prosentsats av sum som distriktet/reinlaget selv avsetter til kriseberedskap. Nærmere om dette kan leses under

kommentarer til § 1-6.

Tredje ledd: kjønnsbalanse i styrer

Det synliggjøres i forskriften at det er et formål at det skal være kjønnsbalanse i distriktsstyrene og styrene i reinlagene. Denne delen av formålet er blitt tilføyd fra 1. juli 2021. I statens tilbud til forhandlinger av reindriftsavtalen 2021/2022 er dette begrunnet slik i punkt 5.9.2: «For å styrke kvinnelig deltagelse i reindriften, foreslår Statens forhandlingsutvalg at det legges til rette for at flere kvinnelige medlemmer går inn i distriktsstyrene. Gjennom forskrift om tilskudd til reinbeitedistrikt og tamreinlag kan det stilles krav om kjønnsbalanse i distriktsstyret likt kravet i likestillings- og diskrimineringsloven § 28».

§ 1-2. Virkeområde

Tilskuddet gir grunnlag for tiltak som er i samsvar med forskriftens formål i § 1-1, herunder:

- a. Administrasjon og ressursforvaltning,
- b. avsetning til kriseberedskapsfond,
- c. kjøp av utstyr til kriseforing som framgår av distriktets beredskapsplan,
- d. arbeid med helse, miljø og sikkerhet,
- e. avløsning ved sykdom og svangerskap ut over folketrygdens generelle ordninger,
- f. avløsning ved ferie og fritid.
- g. felles investeringer i utstyr som kan bidra til klimatilpasning

Kommentarer til bestemmelsen

Listen over tilskuddsberettigede tiltak er ikke uttømmende. Tiltak som dekkes av tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag skal være i samsvar med formålet med tilskuddsordningen, se § 1.

Fra og med 2021/2022 kan tilskuddet gå til dekning av kjøp av utstyr til krisefôring. Hvilket utstyr som er kjøpt inn til krisefôring, skal fremgå av distriktets fremtidige beredskapsplan, se anbefaling i rapporten «Gjennomgang av beitekrisen i reindriften 2020».

For å synliggjøre utvidelse av bruksområdet for tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag foreslår departementet å ta inn det nye bruksområdet som ny bokstav g i § 1-2. Bakgrunnen for at dette bruksområdet tas inn i forskriften er at endringer i driftsmønster og beitebruk på grunn av klimaendringene vil kunne skape behov for ny og endret infrastruktur. Oppgradert og tilpasset infrastruktur er et viktig tiltak for klimatilpasning.

§ 1-3. Generelle vilkår

Tilskudd kan innvilges reinbeitedistrikter og reinlag etter denne forskriften dersom:

- a. Reinbeitedistriktet/reinlaget er i drift,
- b. reinbeitedistriktet har vedtatt en distriktsplan og sendt denne til statsforvalteren,
- c. reinlaget har vedtatt en reindriftsplan og sendt denne til statsforvalteren,
- d. statsforvalteren har fått oversendt revisorgodkjent regnskap for foregående år,
- e. reinbeitedistriktet/reinlaget har avsatt midler til kriseberedskapsfond jf. § 1-6, dette gjelder likevel ikke for distriktene 17, 30A, 30B, 30C, og Femund, og

- f. reinbeitedistriktet/reinlaget, som har mottatt tilskudd etter denne forskriften siste driftsår, har rapportert om avsetning og bruk av midler mv. på særskilt rapporteringsskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet

Kommentarer til bestemmelsen

Bestemmelsen oppstiller fem vilkår som alle må være oppfylt for at reinbeitedistriktet/reinlaget skal være berettiget tilskudd. Vilkårene må være oppfylt på søknadstidspunktet. I tilfeller der statsforvalteren har gitt dispensasjon fra søknadsfristen etter § 1-7 fjerde ledd, må vilkårene være oppfylt innenfor fristen i dispensasjonsvedtaket.

Vilkårene er rettet mot reinbeitedistrikt og/eller reinlag som søker om tilskudd. Forståelsen av innholdet i vilkårene for hhv. reinbeitedistrikt og reinlag er forskjellig på grunn av ulikheter i deres driftsform.

Reinlagene driver reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet, se reindriftsloven § 8 og § 9. De er derfor ikke underlagt krav som stilles til reinbeitedistriktene i reindriftsloven. Reinlagene er videre organisert som aksjeselskap, andelslag, ANS og DA av bønder/grunneiere og andre som driver reindrift i fellesskap, og må ha konsesjon for å drive reindrift, se reindriftsloven § 8. Reinlagene er forvaltningsmessig underlagt Statsforvalteren i Trøndelag.

Bokstav a: Reinbeitedistriktet/reinlaget er «i drift»

For reinbeitedistrikter

Vilkåret om at reinbeitedistriktet «*er i drift*» skal ses i lys av de kravene som stilles til reinbeitedistrikter i reindriftsloven kapitlene 6 og 7. Kravene er følgende:

- det skal være opprettet et distriktsstyre, jf. reindriftsloven § 43
- distriktet skal ha en distriktskasse, jf. reindriftsloven §46
- distriktet må ha et reindriftsfond, jf. reindriftsloven § 47
- det skal holdes årsmøte i distriktet, jf. reindriftsloven § 49
- årsmøtet i distriktet må ha behandlet saker etter kravene i reindriftsloven § 50, og det må være sendt årsmelding til statsforvalteren, jf. reindriftsloven § 50 tredje ledd.

Reinbeitedistriktet anses for å være «*i drift*» bare når alle vilkårene er oppfylt.

For reinlag

Vilkåret om at reinlaget skal være «*i drift*» innebærer at Statsforvalteren i Trøndelag har mottatt reinlagets årsmelding og budsjett for siste driftsår. Statsforvalteren må også ha en kopi av gyldig konsesjon som kreves for å drive reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet etter reindriftsloven § 8 første ledd.

Bokstav b: Distriktsplan

For reinbeitedistrikter

Distriktsplanen må være vedtatt av distriktsstyret. Det fremgår ikke av reindriftsloven at distriktsplanen også skal godkjennes på årsmøtet, selv om dette er praksis. Dette betyr at selv om distriktsplanen ikke er godkjent på årsmøtet, er vilkåret oppfylt.

Distriktsplanen må oppfylle samtlige vilkår i reindriftsloven § 62. Er ikke vilkårene i

reindrifftsloven § 62 oppfylt, kan distriktet ikke sies å ha en godkjent distriktsplan. I slike tilfeller er distriktet ikke berettiget tilskudd.

For reinbeitedistrikter med distriktsplaner opprettet etter tidligere reindrifftslov av 1978, skal også kravene i reindrifftsloven § 62 være oppfylt.

Videre er det et vilkår for å få innvilget tilskudd at vedtatt distriktsplan er sendt til statsforvalteren.

Bokstav c: Reindrifftsplan

For reinlag

Reinlagene skal vedta en «*reindrifftsplan*», som innholdsmessig er tilnærmet lik distriktsplanen for reinbeitedistriktene, se reindrifftsloven § 62.

Godkjenningen av en slik reindrifftsplan skal skje i samsvar med krav som stilles i aksjeloven for aksjeselskap eller lov om samvirkeforetak for samvirkeforetak (andelslag). Det er opp til styret å godkjenne planer i nødvendig utstrekning for selskapet/samvirkeforetaket, se aksjeloven § 6-12 og samvirkelova § 76. Det er uansett ikke et krav etter forskriften at planen skal være godkjent.

Bokstav d: Revisor godkjent regnskap

Det er et vilkår om at statsforvalteren har fått tilsendt reinbeitedistriktets/reinlagets revisorgodkjent regnskap for foregående år. Med «foregående år» menes kalenderåret før søknad om tilskudd er sendt inn.

For reinbeitedistrikter

Etter bokstav d må regnskapet være godkjent av revisor. Det er i forskriftens fotnoter henvist både til reindrifftsloven § 50, jf. § 48 og lov om revisjon og revisorer (revisorloven) § 2-1.

Etter revisorloven § 2-1 skal regnskapspliktige etter regnskapsloven § 1-2 første ledd påse at regnskapet revideres av registrert revisor eller statsautorisert revisor i samsvar med § 2-2 (revisjonsplikt) når ikke annet er bestemt i eller i medhold av lov.

Reinbeitedistrikter er registrert som «*annen juridisk person*» i Brønnøysundregisteret. Vanlige inntekter er tilskudd etter denne forskriften, årlige tilskudd som siidaandelene plikter å betale etter reindrifftsloven § 46 første ledd og eventuelle erstatninger eller annet tilskudd.

Etter reindrifftsloven § 48 skal årsmøtet velge revisor som skal være registrert eller statsautorisert i henhold til revisorloven. Statsforvalteren kan godkjenne at det i stedet for ekstern revisor velges et revisjonsutvalg på to, eventuelt tre medlemmer blant de stemmeberettigede i distriktet, jf. reindrifftsloven § 48 andre ledd. Det betyr at reinbeitedistriktets regnskap alltid skal revideres, og det kan derfor kreves at regnskapet må være revisorgodkjent, eventuelt at det godkjennes av valgte medlemmer.

Reinbeitedistriktet har en plikt til å utarbeide et årsregnskap, som sendes til revisjon innen 15. mars, jf. forskrift om regnskapsføring av reindrifftsfond og reinbeitedistriktenes regnskap § 8 og § 9. Av samme forskrift § 14 fremgår at ethvert regnskapspliktig reinbeitedistrikt og fond er revisjonspliktig, samt at revisjonen skal foretas av registrert revisor eller statsautorisert revisor. Forskriftens § 14 står i direkte motstrid til reindrifftsloven § 48 andre ledd, som sier at statsforvalteren kan godkjenne at det i stedet for ekstern revisor velges et revisjonsutvalg på to,

eventuelt tre medlemmer blant de stemmeberettigede i distriktet.

Ved motstrid skal reindrifftsloven av 2007 gå foran forskrifter. Det stilles derfor ikke krav til at revisjonen skal foretas av registrert revisor eller statsautorisert revisor når statsforvalteren har godkjent et revisjonsutvalg blant de stemmeberettigede i distriktet.

Etter reindrifftsloven er det et krav at distriktet avholder årsmøte innen utgangen av juni hvert år, og årsregnskapet skal vedtas av årsmøtet, se reindrifftsloven § 49 første ledd, jf. § 50 første ledd nr. 1.

Årsregnskapet må sendes statsforvalteren innen 15. juli. Fristen er lik søknadsfristen for tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag. Dersom årsregnskapet ikke er mottatt innen fristen, vil reinbeitedistriktet anses for å ikke oppfylle vilkåret i § 1-2 bokstav a om at reinbeitedistriktet er «i drift». Statsforvalteren kan dispensere fra søknadsfristen ved særlige tilfeller, se kommentarer til § 1-7 fjerde ledd.

For reinlag

Reinlagene omfattes ikke av reindrifftsloven kapittel 6, som handler om reinbeitedistrikter og siidaer. Derfor gjelder ikke reindrifftsloven § 48 for reinlag. Revisjonsplikten for reinlagene må derfor vurderes etter revisorloven.

Etter revisorloven § 2-1 skal regnskapspliktige etter regnskapsloven § 1-2 første ledd påse at regnskapet revideres av registrert revisor eller statsautorisert revisor i samsvar med § 2-2 (revisjonsplikt) når ikke annet er bestemt i eller i medhold av lov.

Reinlagene er registrert som aksjeselskap (AS), ansvarlig selskap (ANS) eller ansvarlig selskap med delt ansvar (DA). Disse selskapsformene er i utgangspunktet alltid regnskapspliktige og revisjonspliktige, men med unntak.

Det må vurderes konkret i hvert tilfelle om reinlaget er revisjonspliktig. Vurderingen gjøres etter revisorloven. Dersom reinlaget ikke er revisjonspliktig, kan reindrifftsmyndighetene ikke pålegge dem at opplysningene etter denne forskriftens § 1-2 bokstav c bekreftes av revisor. Reinlagene ilegges ikke en større byrde etter en forskrift enn det som følger av en lov (her: revisorloven).

Det er likevel alltid et krav at reinlagene sender inn årsregnskapet fra foregående år.

Bokstav e: Avsetning til kriseberedskap

Det er et krav om at reinbeitedistriktet/reinlaget er avsatt midler til kriseberedskap for å motta distriktstilskudd. Bakgrunnen for dette kravet er å tilrettelegge for at distriktene og reinlagene avsetter midler til kriseberedskap og bruker disse i samsvar med formålet. Avsetningen gjøres etter § 1-6, se kommentarer til bestemmelsen.

I bokstav e, presiseres det at vilkåret om at reinbeitedistriktet/reinlaget har avsatt midler til kriseberedskapsfondet ikke gjelder for distriktene 17, 30A, 30B, 30C og Femund. Dette er vinterbeiter, og distriktene som disponerer disse vinterbeitene er alle tilknyttet andre sommerbeiter. Distriktene som benytter disse vinterbeitene, får da tilskudd til kriseberedskap gjennom det distriktet deres sommersiida er tilknyttet. Det stilles derfor ikke krav til at disse distriktene avsetter midler til eget kriseberedskapsfond.

Bokstav f: rapporteringsskjema

Rapporteringsskjemaet finnes på Landbruksdirektoratets nettsider.

Det skal rapporteres på HMS-innkjøp, avløserordning for sykdom og svangerskap, avløserordning for ferie og fritid, samt kriseberedskap.

Ved søknad om distriktstilskudd skal distriktet/reinlaget legge ved rapporteringsskjema med rapport om bruken av tilskuddet for foregående driftsår. Rapporteringsskjema, på lik linje med søknadsskjemaet, må leveres innen fristen 15. juli.

Bokstav f skal presisere at vilkåret om rapportering kun gjelder for de distrikter/reinlag som har fått tilskudd etter denne forskriften siste driftsår. Endringen er gjort for at bestemmelsen ikke skal avskjære reinbeitedistrikter/reinlag som ikke tidligere har vært omfattet av ordningen fra å oppfylle vilkåret.

§ 1-4. Tilskudd til administrasjon, planlegging og ressursforvaltning

Tilskudd til administrasjon og ressursforvaltning til reinbeitedistriktene, herunder Trollheimen, ytes med et fast grunnbeløp på inntil kroner 127 000 per distrikt. Ved sammenslåing av distrikter økes grunnbeløpet i forhold til antall distrikter som blir sammenslått, avgrenset til to år etter sammenslåingen.

Tilskudd til administrasjon og ressursforvaltning utgjør:

- a. Inntil 322 500 kroner til distrikt 17 i Øst-Finnmark reinbeiteområde,
- b. inntil 390 000 kroner til distrikt 16 i Øst-Finnmark reinbeiteområde,
- c. inntil 390 000 kroner til hvert av distriktene 30A, 30B og 30C i Vest-Finnmark reinbeiteområde,
- d. inntil 97 500 kroner til Femund reinbeitedistrikt i Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde, og
- e. inntil 195 000 kroner til hvert av reinlagene.

I tillegg ytes et beløp per siidaandel på inntil 22 500 kroner. For siidaandeler i distrikt 16 i Øst-Finnmark reinbeiteområde utgjør beløpet inntil kroner 29 000 kroner. Det variable tilskuddet skal kun ytes for det antall siidaandeler som er innvilget produksjonspremie minst et av de tre foregående driftsårene. Det variable tilskuddet gjelder ikke distriktene 17, 30A, 30B, 30C, og Femund.

Distrikter som har vedtatt en siidainndeling gjennom årsmøtevedtak kan fordele midlene på de ulike siidaene.

Kommentarer til bestemmelsen

Distriktstilskuddet består av følgende deler:

- grunnbeløpet, som ytes til alle distrikter og reinlag som oppfyller vilkårene i § 1-3, og variabelt tilskudd per siidaandel (for reinbeitedistrikter), hvis siidaandeler oppfyller bestemte vilkår. Grunnbeløpet er regulert i § 1-4 første og andre ledd, mens det variable

tilskuddet er regulert i tredje ledd. Det variable tilskuddet for Trollheimen sijte er regulert særskilt i § 1-5.

I punkt 3.1 i reindrifftsavtalen for 2021/2022 ble avtalepartene enige om å øke distriktstilskuddet med 2,3 mill. kroner for å legge til rette for at distriktene og reinlagene har midler til innkjøp av utstyr til kriseføring. I forbindelse med dette ble også satsen for grunnbeløpet økt.

Første ledd: Grunnbeløpet

Avtalepartene er enige om å øke grunnbeløpet for distriktstilskudd med 40 000 kroner for distriktene nevnt i § 1-4 første ledd, 90 000 kroner for distriktene 30A, 30B, 30C og 16, 22 500 kroner for distriktene 17 og Femund, og 45 000 kroner for reinlagene, jf. avtalens punkt 3.1.

Andre ledd: Unntak

Bestemmelsen er et unntak fra hovedregelen i første ledd. Det betyr at distriktene som er nevnt i andre ledd får det beløp som fremgår av bestemmelsen istedenfor 127 000 kroner etter hovedregelen i første ledd.

Opplistingen av hvilke distrikter som får slikt tilskudd er uttømmende. Det betyr også at anledningen til å øke beløpet ved sammenslåing av distrikter etter § 1-4 første ledd kun gjelder distrikter som mottar grunnbeløpet etter første ledd. Dette forankres også i ordlyden i første ledd der det heter at bestemmelsen regulerer «grunnbeløp». Tilskudd til reinlagene er uttømmende regulert i andre ledd. Heller ikke reinlagene omfattes av bestemmelsens første ledd.

Tredje ledd: Variabelt tilskudd

Tredje ledd regulerer det variable tilskuddet, som gis per siidaandel i distriktet hvis siidaandelen er blitt innvilget produksjonspremie for ett av de tre foregående driftsårene.

Med «*de foregående driftsårene*» menes de tre driftsårene forut for søknadsåret. Det betyr at for et distrikt som søker om tilskudd for driftsåret 2021/2022, skal vurderingen baseres på driftsårene 2018/2019, 2019/2020 og 2020/2021.

Tilskudd etter § 1-4 tredje ledd gjelder ikke fellesbeitedistrikter som er nevnt i bestemmelsen. De nevnte distriktene er alle vinterbeitedistrikter, og distriktene som disponerer disse vinterbeitene er alle tilknyttet andre sommerbeiter. Distriktene som benytter disse vinterbeitene, får da det variable tilskuddet gjennom sine sommersiidaer.

Ettersom reinlagene er organisert på en annen måte enn samisk reindrift, er ikke reinlagene berettiget det variable tilskuddet. Dette følger også av ordlyden «per siidaandel», da reinlag ikke har siidaandeler.

Fjerde ledd: Intern fordeling

Fjerde ledd gjelder kun for reinbeitedistrikter. Etter denne bestemmelsen kan distriktene fordele distriktstilskuddet på de forskjellige siidaene etter årsmøtevedtak. Slik fordeling kan bare gjøres etter at distriktstilskuddet er utbetalt til distriktets bankkonto. Bestemmelsen kan ikke forstås slik at Landbruksdirektoratet skal utbetale tilskuddet til den enkelte siida.

§ 1-5. Særskilt tilskudd for Trollheimen

For Trollheimen ytes det tilskudd til spesielle kostnader med inntil kroner 15 000 per siidaandel

for det antall enheter som er innvilget produksjonspremie i minst et av de tre foregående driftsårene. Med bakgrunn i gitte rammebetingelser utbetales et ekstraordinært tilskudd på inntil 100 000 kroner til hver av de fem siidaandelene i Trollheimen. Ved endring av rammebetingelsene bortfaller tilskuddet.

Kommentarer til bestemmelsen

I tillegg til grunnbeløpet etter § 1-4 første ledd, kan Trollheimen siyte få variabelt tilskudd etter egen bestemmelse i § 1-5. Reindrift i Trollheimen siyte er regulert i en egen lov, trollheimenloven av 21. desember 1984 nr. 101. Reindriften i Trollheimen er samisk reindrift utenfor det som er definert som det samiske reinbeiteområdet, jf. reindriftsloven § 8. Dels er det inngått leieavtaler med grunneierne, og dels er nødvendige rettigheter for utøvelse av reindrift ekspropriert.

Selv om Trollheimen formelt er en siyte (sørsamisk for siida) og ikke et distrikt, er bestemmelsen om tilskudd til Trollheimen lagt inn i denne forskriften.

Bestemmelsen regulerer to forskjellige tilskudd per siidaandel – tilskudd til «spesielle kostnader» og «ekstraordinært tilskudd». Vilkår for å få tilskudd til «spesielle kostnader» er de samme som for variabelt tilskudd etter § 1-4 tredje ledd. Se derfor kommentarene til sistnevnte bestemmelse for vurdering av vilkårene for variabelt tilskudd.

Det kan i tillegg innvilges ekstraordinært tilskudd til hver siidaandel «med bakgrunn i gitte rammebetingelser». Begrepet «gitte rammebetingelser» henviser til at siidaandelene i Trollheimen har et lavt reintall, og får ikke lov til å øke dette på grunn av fare for konflikt med landbruket.

Hvis rammebetingelser blir endret, bortfaller tilskuddet, jf. § 1-4 siste punktum.

§ 1-6. Avsetning til kriseberedskapsfond

Reinbeitedistriktet/reinlaget må oppgi hvor stor andel av søknadsårets distriktstilskudd som skal avsettes til kriseberedskapsfond. Avsetningen må utgjøre minimum kroner 5 000.

Tilskudd til kriseberedskap gis med 150 prosent av avsetningen etter første ledd, begrenset oppad inntil 25 prosent av totalt tilskudd etter [§ 1-4](#). Tilskudd til kriseberedskap utbetales ikke til distriktene 17, 30A, 30B, 30C, og Femund.

Reinbeitedistriktet/reinlaget må sette den samlede avsetningen på særskilt bankkonto for kriseberedskapsfond. Opptjent avkastning skal inngå i øvrige midler på bankkontoen.

Regler for bruk av kriseberedskapsfondet er gitt i [kapittel 2](#)

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: Andel som skal avsettes

Opplysninger om avsetning av søknadsårets distriktstilskudd til kriseberedskap skal oppgis i søknadsskjemaet.

Bestemmelsen inneholder dessuten et krav til minstepeløp for avsetning til kriseberedskap som et vilkår for å få tilskudd etter forskriften.

Andre ledd: Prosentsetser

Bestemmelsen fastsetter prosentsetser som gjelder både egen avsetning og det totale tilskuddet. Beregningen av tilskudd etter disse satsene kan illustreres med følgende eksempler:

- Distrikt A har fått distriktstilskudd på 200 000 kroner og gjort egen avsetning til kriseberedskap på 10 000 kroner. Tilskuddet etter § 1-5 andre ledd vil utgjøre 15 000 kroner (150 prosent av egen avsetning).
- Reinlag B har fått tilskudd på 152 000 kroner og gjort egen avsetning til kriseberedskap på 30 000 kroner. Tilskuddet etter § 1-5 andre ledd begrenses til 38 000 kroner, som er 25 prosent av det totale tilskuddet på 152 000 kroner.

Tilskudd til kriseberedskap kan ikke innvilges til distriktene 17, 30A, 30B, 30C og Femunden. Alle de nevnte distriktene er vinterbeitedistrikter, og distriktene som disponerer disse vinterbeitene er alle tilknyttet andre sommerbeiter. **Distriktene som benytter disse vinterbeitene, får da tilskudd til kriseberedskap gjennom sine sommersiidaer.**

Tredje ledd: Overføring til særskilt konto

Det stilles krav til at den samlede avsetning skal settes på en særskilt bankkonto for kriseberedskapsfond. Distriktet/reinlaget må selv opprette en slik konto for kriseberedskap.

Opptjent avkastning slik som renter skal inngå i øvrige midler på denne bankkontoen. Det betyr at rentene ikke kan tas ut for bruk til andre formål.

Landbruksdirektoratet betaler ut distriktstilskudd inklusive tilskudd til avsetning til kriseberedskap til distriktets konto. Distriktet selv må flytte midlene til egen konto for kriseberedskap.

§ 1-7. Krav til søknad

Søknad om tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag sendes på særskilt skjema fastsatt av Landbruksdirektoratet. Søknaden sendes til statsforvalteren i det fylket reinbeitedistriktet eller reinlaget tilhører.

Søker må legge ved den dokumentasjonen som fremgår av søknadsskjemaet. Søker er ansvarlig for at all nødvendig dokumentasjon legges ved søknaden.

Søknad om tilskudd med vedlegg må være levert innen 15. juli.

I særlige tilfeller kan statsforvalteren dispensere fra søknadsfristen.

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: søknadsskjema

Det er ingen plikt for distriktet/reinlaget å anskaffe midler til HMS-arbeid, som for eksempel GPS, nødpeilesendere og lignende. Hvis de gjør det, skal de innkjøpte midlene oppgis i søknaden. I tillegg skal distriktet/reinlaget rapportere om innkjøpte HMS-midler i rapporteringsskjema.

Andre ledd: dokumentasjon

Dokumentasjon som kreves av søker vil fremgå av søknadsskjema/rapporteringsskjema, se § 1-2 bokstav f.

Tredje ledd: frist

Søker er ansvarlig for at all nødvendig dokumentasjon sendes til statsforvalteren innen søknadsfristen. Dokumentasjon som kommer etter fristen vil ikke inngå i grunnlaget for beregning av tilskudd, dersom det ikke er innvilget dispensasjon. Dette kan medføre at søknad om tilskudd avslås.

Fjerde ledd: dispensasjon fra søknadsfristen

Hvis reinbeitedistriktet/reinlaget av enkelte grunner ikke kan sende søknad eller fremskaffe nødvendige vedlegg innen søknadsfristen, kan statsforvalteren gi søker dispensasjon fra søknadsfristen. **Søknad om dispensasjon fra søknadsfristen må i all hovedsak sendes før søknadsfristen er utløpt.** I unntakstilfeller, for eksempel ved akutt sykdom, kan det godtas at søknad om dispensasjon sendes etter at søknadsfristen er utløpt.

Dispensasjonen skal kun gis ved «*særlige tilfeller*». Det betyr at situasjonen som ligger til grunn for søknad om dispensasjon skal skille seg markant fra det normale og ligge utenfor søkers kontroll. Eksemplene her kan være dødsfall, akutt sykdom og lignende.

Flere distrikter bruker regnskapskontorer for å føre regnskapet til distriktet. I de tilfellene statsforvalteren gir dispensasjon fra søknadsfristen fordi regnskapskontoret har bedt reinbeitedistriktet om utsettelse, må ny frist **ikke** medføre at tilskuddet utbetales først påfølgende regnskapsår.

Statsforvalteren skal sende kopi av dispensasjonsvedtaket til Landbruksdirektoratet for orientering.

§ 1-8. Saksbehandling

Vedtak om tilskudd fattes av statsforvalteren.

Kommentar til bestemmelsen

Statsforvalteren behandler søknadene i første instans. Landbruksdirektoratet er klageinstans og siste instans, jf. forvaltningsloven § 28 første ledd og forskriftens § 1-13.

§ 1-9. Dekning av kostander til utarbeidelse av bruksregler

Dersom distriktet ikke selv utarbeider bruksregler, dekkes statsforvalterens utgifter til utarbeiding av bruksreglene innenfor rammen av distriktstilskudd.

Kommentarer til bestemmelsen

Bestemmelsen brukes der statsforvalteren har utarbeidet bruksregler for et reinbeitedistrikt etter reindriftsloven § 58 fjerde ledd.

Utgiftene kan kun dekkes «*innenfor rammen av distriktstilskudd[et]*» det aktuelle driftsåret. Det betyr at beløpet som søkes dekket fra distriktstilskuddet aldri må overstige det totale tilskuddsbeløpet som distriktet kunne ha fått. Det er derfor ikke anledning til å gjøre fratrekk for statsforvalterens kostnader slik at distriktet «går i minus».

For eksempel:

Reinbeitedistrikt A med to siidaandeler har søkt om distriktstilskudd. Kun den ene siidaandelen oppfyller vilkårene for det variable tilskuddet. Innvilget tilskudd blir da på 127 000 kroner + 22 500 kroner = 149 500 kroner. Statsforvalteren har til sammen brukt 160 000 kroner i forbindelse med utarbeidelse av bruksregler for distriktet. Distriktet vil da få 0 kroner i tilskudd, selv om statsforvalterens utgifter overstiger det innvilgede tilskuddet. Hvis statsforvalteren arbeider med bruksreglene over flere år, vil det enkelte driftsårets utgifter bli dekket over tilskuddet for det aktuelle driftsåret.

Reinlag omfattes ikke av bestemmelsen, da reindriftsloven ikke stiller krav om at reinlag skal utarbeide bruksregler.

§ 1-10. Rapportering og kontroll

Mottakere av tilskudd etter denne forskriften plikter å gi alle opplysninger som reindriftsmyndighetene finner nødvendig for å kunne forvalte tilskuddordningene, eller for å kunne oppfylle reindriftsavtalen.

Tilskuddsmottaker, som har mottatt tilskudd etter denne forskriften siste driftsår, skal rapportere om bruken av tilskuddet for siste driftsår til statsforvalteren innen 15. juli. Manglende rapportering av bruken av tilskuddet kan medføre at hele eller deler av utbetalt tilskudd kreves tilbakebetalt

Reindriftsmyndighetene fører tilsyn med at utbetalinger av tilskudd er riktige, og har adgang til all bokføring, korrespondanse og opptegnelser som vedkommer tilskuddet. Det kan kreves at opplysningene bekreftes av revisor.

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: mottakere av tilskudd har opplysningsplikt

Etter § 1-10 første ledd har de som mottar tilskudd etter forskriften opplysningsplikt overfor reindriftsmyndighetene.

Bestemmelsen skal forstås slik at reindriftsmyndighetene (statsforvalteren, Landbruksdirektoratet og LMD) bare kan kreve opplysninger som er relevante for saksbehandlingen og den generelle forvaltningen av ordningen med tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag. Som oftest vil dette dreie seg om grunnlagsmateriale for å fatte selve vedtaket om tilskudd og dokumentasjon som muliggjør effektiv kontroll av om tilskuddet er i overensstemmelse med forskriftens målsettinger.

Det er ikke adgang til å fremtvinge oppfyllelse av opplysningsplikten. Hvis reindriftsmyndighetene velger å kreve opplysninger etter § 1-10 første ledd, må saksbehandler oppgi forvaltningsloven § 14 som hjemmel for kravet.

Den som får pålegget, har da adgang til å klage på pålegget hvis vedkommende mener at det ikke finnes en lovlig adgang til å gi opplysningene til Landbruksdirektoratet. Klagen kan fremsettes skriftlig eller muntlig, og innen tre dager fra pålegget er mottatt. Reindriftsmyndighetene må informere om klageadgangen når de gir pålegg om å gi opplysninger.

Andre ledd: konsekvensen av manglende rapportering

Forskrift om reinbeitedistrikter og reinlag stiller krav til at reinbeitedistrikter og reinlag rapportere om bruken distriktstilskuddet på eget rapporteringsskjema og at reinbeitedistrikter leverer revisorgodkjent årsregnskap for foregående år, slik at bruken av tilskuddet kan dokumenteres. Krav til revisorgodkjent regnskap for reinlag gjelder bare når reinlaget er pliktig til revisjon etter lov 1995-15-01 nr. 2 om revisjon og revisorer.

Bestemmelsen tydeliggjør at tilskuddsmottaker har en plikt til å rapportere, noe som ikke fremgikk av bestemmelsen. Det presiseres også atplikten til å rapportere om bruken av tilskudd for siste driftsår gjelder for de som har mottatt tilskudd etter forskriften foregående år. Distrikter/reinlag som tidligere ikke har oppfylt vilkårene etter § 1-3, er ikke pliktige å rapportere om bruk av tilskudd foregående år.

Rapportering på eget rapporteringsskjemaet til Landbruksdirektoratet skal sikre at bruken av tilskuddet synliggjøres, slik at det kan vurderes om det er brukt i samsvar med forskriften.

Dersom rapportering mangler, kan det ikke dokumenteres at tilskuddet er brukt i samsvar med vedtaket/vilkårene i forskriften og tilskudd kan derfor kreves tilbakebetalt. Se kommentarer til § 1-11.

Tredje ledd: reindriftsmyndighetene fører tilsyn med utbetalinger av tilskudd

Etter § 1-10 tredje ledd har reindriftsmyndighetene adgang til å føre tilsyn med at utbetalinger av tilskudd er riktige. Slik oppgave har myndighetene etter § 1-11 andre ledd i Reglement for økonomistyring i staten.

Tilsynet innebærer at reindriftsmyndighetene får adgang til all bokføring, korrespondanse og optegnelser som har sammenheng med tilskuddsutbetalingen, samt revidert regnskap for slakterier som er pålagt revisjonsplikt. Før slike kontroller må myndighetene fatte pålegg og opplyse om hjemmelen og klageadgangen, slik det er omtalt i punkt om § 1-10 første ledd.

§ 1-11. Retting av feilutbetalinger

Reindriftsmyndighetene kan rette feil i utbetalt tilskudd, enten ved etterbetaling eller krav om tilbakebetaling av tilskudd fra tilskuddsmottaker.

Kommentarer til bestemmelsen

Bestemmelsen i § 1-11 åpner for at reindriftsmyndighetene (statsforvalteren, Landbruksdirektoratet og LMD) kan rette feil i utbetalt tilskudd, enten ved etterbetaling eller krav om tilbakebetaling av tilskudd fra tilskuddsmottaker. Denne bestemmelsen er ikke en hjemmel for avkorting av tilskudd. Vedtak om tilbakebetaling av tilskudd kan kun skje etter at det er fattet vedtak om avkorting etter forskriftens § 1-12, eller at vedtak om tilskudd omgjøres fordi det viser seg at søker ikke oppfylte vilkårene for tilskudd på søknadstidspunktet.

Etterbetaling av tilskudd til søker

Etterbetaling av tilskudd til søker skjer ved at Landbruksdirektoratet utbetaler differansen mellom det allerede utbetalte tilskuddet og det som søker har krav på, til søkers kontonummer etter at feilen blir oppdaget. Det skal ikke fattes noe vedtak om etterbetaling av tilskudd, men søker skal informeres skriftlig om at det skjer etterbetaling av tilskudd til hans eller hennes konto.

I saker der det oppdages at søker har fått utbetalt for lite tilskudd, enten ved at søker påpeker dette overfor reindriftsmyndighetene, eller ved at myndighetene oppdager det selv, er hovedregelen at hele differansen skal etterbetales til søker.

Krav om tilbakebetaling av tilskudd

Hvilke tilfeller omfattes av bestemmelsen?

Bestemmelsen i § 1-11 gjelder tilfeller der tilskuddsmottaker har fått utbetalt for mye tilskudd. Etter sin ordlyd gjelder § 1-10 i alle situasjoner der utbetaling av tilskuddet er feil, også der søker ikke kan lastes for å ha bidratt til feilutbetalingen. For eksempel kan det ha skjedd en feil hos forvaltningen ved utbetaling, eller det utilsiktet er blitt skrevet et ekstra tall i søknaden.

Hovedregel er tilbakebetaling

Reindriftsmyndighetene har et ansvar for å sørge for at bruk av statens midler skjer i tråd med lover og forskrifter, herunder reindriftsavtalen og denne forskriften. Hovedregelen er derfor at feilutbetalinger skal kreves tilbake. Dette ble også konkludert av Landbruks- og matdepartementet, som mener at det skal tungtveiende hensyn til før tilbakebetaling av feilutbetalt tilskudd kan unnlates.

Det at reindriftsmyndighetene «kan» rette feil i utbetalinger ved å kreve tilbake tilskudd betyr at det må foretas en konkret vurdering av om det er rimelig å kreve beløpet tilbake i den enkelte sak. Reindriftsmyndighetene må vurdere om det skal fremmes krav om tilbakebetaling og hvor mye som skal kreves tilbakebetalt. I den konkrete vurderingen må det tas stilling til om det foreligger adgang til å endre eller omgjøre vedtaket etter forvaltningsloven § 35.

Der søker har vært i aktsom god tro om utbetalingen, kan det i enkelte tilfeller være grunnlag for å ikke kreve tilbakebetaling. Dette gjelder blant annet feilutbetaling som skyldes en feil fra Landbruksdirektoratet hvor søker ikke hadde grunn til å reagere på feilutbetalingen. De som søker om tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag er selvstendig næringsdrivende, og er derfor underlagt en streng aktsomhetsnorm. Det kreves av søkerne at de har kjennskap til driften av distriktet/reinlaget og at de søker i tråd med gjeldende regler for tildeling av tilskudd.

I vurderingen av om tilskuddet skal kreves tilbakebetalt, må det offentliges interesse av korrekt bruk av statlige midler avveies mot hensynet til søker, for eksempel om søker har innrettet seg etter at utbetalingen er endelig, og at det har gått lang tid siden utbetalingen. Det kan også være et relevant moment om tilskuddsmottaker har søkt veiledning hos statsforvalteren, om veiledningen var misvisende eller om feilen skyldes forvaltningen.

I situasjoner med feilutbetaling har tilskuddsmottaker fått tilskudd som han eller hun ikke har krav på. Landbruks- og matdepartementet har uttalt at hensynet til et korrekt oppgjør og en sikker forvaltning av offentlige midler skal som det klare utgangspunktet veie tyngre enn hensynet til at mottakeren har innrettet seg etter utbetalingen.

Saksbehandling i saker med tilbakebetaling av tilskudd

I situasjoner der reindriftsmyndighetene har kommet frem til at utbetalt tilskudd skal kreves tilbakebetalt, skal det opprinnelige vedtaket om tilskudd omgjøres etter forvaltningsloven § 35, hvis vilkårene for omgjøring foreligger i den enkelte saken.

Omgjøring av vedtak om tilskudd som utløser krav om tilbakebetaling regnes som omgjøring til skade for den vedtaket retter seg mot. Hvis feilen blir avdekket etter at underretning om vedtaket er kommet frem til tilskuddsmottaker, vil en omgjøring til skade normalt være avhengig av at vedtaket er ugyldig, jf. forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c.

I saker der det er blitt utbetalt for mye tilskudd grunnet en feil, vil feilen som hovedregel ha virket bestemmende på vedtakets innhold. Ugyldighetsvurderingen må derfor gjøres konkret på bakgrunn av samtlige forhold i saken med utgangspunkt i den ulovfestede ugyldighetslæren.

Hvis reindriftsmyndighetene kommer frem til at vedtaket kan omgjøres, skal det sendes forhåndsvarsel til tilskuddsmottakeren etter forvaltningsloven § 16. I slikt forhåndsvarsel skal det opplyses om:

- hvilket vedtak om tilskudd saken gjelder
- at vedtaket vurderes omgjort
- bakgrunnen for omgjøringen
- konsekvenser av omgjøringen, for eksempel at tilskuddet skal innkreves ved faktura eller motregnes i fremtidige tilskuddsutbetalinger
- tilskuddsmottakerens adgang til å uttale seg i saken, med en frist for uttalelse. Fristen bør fastsettes på en slik måte at tilskuddsmottaker får tilstrekkelig tid til å ivareta sine interesser.

Både vedtak om omgjøring etter forvaltningsloven § 35 og vedtak om tilbakebetaling etter forskriftens § 1-11 er enkeltvedtak. Tilskuddsmottaker må derfor i begge tilfeller opplyses om at det er klageadgang på vedtakene. Opplysningene om dette skal gis i samme brev som vedtak om omgjøring.

§ 1-12. Avkortning mv.

Dersom tilskuddsmottaker uaktsomt eller forsettlig har gitt feil eller mangelfulle opplysninger i søknaden som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet, kan hele eller deler av tilskuddet avkortes.

Dersom tilskuddsmottaker i henhold til reindriftsmyndighetenes vedtak driver eller har drevet sin virksomhet i strid med lover eller forskrifter for reindriftsnæringen, og det er utvist uaktsomhet eller forsett, kan hele eller deler av tilskuddet holdes tilbake inntil forholdet er rettet. Er det ved overtredelsen av slikt regelverk utvist grov uaktsomhet eller forsett, kan hele eller deler av tilskuddet avkortes.

Dersom Femunden reinbeitedistrikt ikke overholder vilkårene for utøvelse av reindrift innenfor distriktets grenser, skal hele eller deler av tilskuddet avkortes.

Kommentarer til bestemmelsene

Hva er avkorting og hva er formålet med den?

Bestemmelsen i § 1-12 regulerer avkorting av tilskudd. Avkorting innebærer at statsforvalteren

foretar en reduksjon i tilskuddet som søker i utgangspunktet oppfylte vilkårene for å motta. Hvis søker ikke oppfylder vilkårene for å motta tilskuddet, skal søknaden avslås. Dette er ikke en avkorting.

Et overordnet mål med avkorting er å sikre forsvarlig forvaltning av fellesskapets midler. Risikoen for avkorting ved feilopplysninger skal skjerpe søkerens aktsomhet ved utfylling og innlevering av søknaden, og bidra til at tilskuddsmottakerne opptrer innenfor det fastsatte regelverket. Avkorting har ikke et pønalt formål og anses derfor ikke som straff.

Reindriftsmyndighetene «kan» avkorte tilskudd, men skal alltid vurdere avkorting

Hvis forhold ved tilskuddssøknaden eller tilskuddsmottakeren omfattes av § 1-12 første eller andre ledd, «kan» tilskuddet avkortes. Det betyr at det hører under forvaltningens frie skjønn om avkorting skal foretas. Selv om bestemmelsen er utformet som en «kan»-bestemmelse, er det klare utgangspunktet at det skal foretas avkorting hvis søker har handlet på en måte som er beskrevet i § 1-12.

Første ledd: Avkorting ved feilopplysninger

Etter § 1-12 første ledd kan tilskuddet avkortes hvis tilskuddsmottaker uaktsomt eller forsettlig har gitt feil eller mangelfulle opplysninger i søknaden, og disse opplysningene har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskudd.

Der statsforvalteren oppdager at søker har gitt feilopplysninger i søknaden, skal det alltid vurderes avkorting etter § 1-12 første ledd. Avgjørelse om å avkorte tilskudd er et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2, og kan påklages av søker.

For at statsforvalteren skal kunne fatte vedtak om avkorting etter bestemmelsen, må enkelte vilkår være oppfylt.

Søker må ha gitt en «uriktige eller ufullstendige opplysninger i søknaden som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet»

En uriktig opplysning (feilopplysning) foreligger når det som er ført opp i søknaden ikke er i samsvar med de faktiske forhold. Hovedregelen er at søker må føre korrekte søknadsopplysninger inn i riktig felt i søknaden for å være berettiget tilskudd.

Hvis søker har presisert eller forklart de reelle forhold, må det vurderes konkret i hver enkelt sak om søker anses å ha gitt feil opplysning eller ikke. Hvis opplysninger som er gitt i søknaden gjør at saksbehandler kan behandle søknaden på korrekt grunnlag, er det mye som taler for at søker ikke har gitt feil eller mangelfull opplysning som ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskudd.

Feilopplysningen må i tillegg ha eller kunne ha gitt mer tilskudd enn søker er berettiget. Bestemmelsens kjerneområde er tilfeller hvor reindriftsmyndighetene gjennom saksbehandling og kontroll (maskinell kontroll og risikobasert kontroll) oppdager feilopplysningen. Hvis søker selv sier fra om feilen uoppfordret, uten at reindriftsmyndighetene har tatt kontakt med søker, bør tilskuddet ikke avkortes.

Søker må ha handlet «uaktsomt eller forsettlig»

Det neste vilkåret er om søker har gitt feilopplysningen «uaktsomt eller forsettlig». Dette innebærer at det ikke kan avkortes i tilskuddet hvis søker var i aktsom god tro da feilopplysningen

ble gitt. En søker er i aktsom god tro der han eller hun ikke visste og heller ikke burde visst at opplysningen i søknaden var feil.

Tilskuddsmottakerne etter forskriften er selvstendig næringsdrivende, og det stilles strenge krav til tilskuddsmottakernes aktsomhet. Det forventes for eksempel at tilskuddsmottaker har full kunnskap om sin drift og regelverket som omfatter driften. Hvis tilskuddsmottaker har problemer med å forstå søknadsskjemaet, forventes det at han eller hun kontakter statsforvalteren for veiledning i god tid før søknadsfristen.

Når søker ikke har vært i god tro, foreligger enten uaktsomhet eller forsett.

Uaktsomhet

Bestemmelsen i § 1-12 første ledd omfatter tilfeller med såkalt simpel uaktsomhet. Simpel uaktsomhet forekommer når tilskuddsmottakeren har opptrådt i strid med det som en alminnelig aktsom person i samme situasjon ville ha gjort.

Ved vurdering av aktsomhetskravet må det foretas avveining av flere hensyn, også om det var uklarheter i søknadsskjema, regelverk eller annen informasjon, og om denne uklarheten kunne skape tolkningstvil hos tilskuddsmottakeren. Det ses også hen til tidligere praksis der aktsomhetskravet er blitt vurdert.

Forsett

Vurderingen av forsett er en subjektiv vurdering. Det betyr at statsforvalteren i den enkelte sak må sannsynliggjøre at tilskuddsmottaker ved sin handling må ha ment å ville tilegne seg en urettmessig utbetaling av tilskudd. Det må foreligge en saklig årsakssammenheng mellom handlingen og den urettmessige utbetalingen.

Avkortingens størrelse

Statsforvalteren kan avkorte «*hele eller deler av tilskuddet*». Hovedregelen er at tilskuddet skal avkortes med et beløp tilsvarende den urettmessige utbetalingen. For eksempel, hvis feilopplysningen har ført til at tilskuddsmottaker har mottatt 10 000 kroner i uberettiget tilskudd, skal tilskuddet avkortes med 10 000 kroner.

Saksbehandler må likevel alltid vurdere om det er rimelig og forholdsmessig å avkorte et beløp tilsvarende den urettmessige utbetalingen i den enkelte sak, eller om avkortingsbeløpet bør settes høyere eller lavere.

For eksempel bør avkortingsbeløpet settes høyere hvis søker har gitt feilopplysninger ved flere søknadsomganger. Hvis størrelsen på den urettmessige utbetalingen blir uforholdsmessig høy i forhold til feilopplysningen som er gitt, kan dette tilsi at avkortingens bør settes lavere enn merutbetalingen. Hensynet til likebehandling på tvers av reinbeiteområdene skal likevel ivaretas og en slik økning eller reduksjon i avkortingssummen bør begrunnes.

Beløpet som avkortes kan aldri vært større enn søkers tilskuddsutbetaling i den enkelte søknadsperioden. Det betyr at avkortingsbeløpet ikke kan overstige tilskuddsutbetalingen, slik at tilskuddsmottaker ender opp med å skylde reindrifftsmyndighetene penger ut over tilskuddet han eller hun har søkt om.

Andre ledd

Første punktum: Tilbakehold av tilskudd ved brudd på regelverk

Bestemmelsen i § 1-12 andre ledd første punktum gjelder tilfeller der tilskuddsmottaker driver eller har drevet sin virksomhet i strid med lover eller forskrifter for reindriftsnæringen. I tilfeller der det er utvist uaktsomhet eller forsett, kan statsforvalteren holde tilskuddet tilbake inntil forholdet er rettet.

For at statsforvalteren skal kunne bruke bestemmelsen i § 1-12 andre ledd første punktum, må enkelte vilkår være oppfylt.

Vilkår om brudd på lover eller forskrifter for reindriftsnæringen

Det må foreligge brudd på lover og forskrifter for reindriftsnæringen. I tillegg til reindriftsloven med tilhørende forskrifter og forskrifter til reindriftsavtalen, kan slikt regelverk for eksempel være dyrevelferdsloven med tilhørende forskrift.

Det at bruddet må foreligge, betyr at det må være fattet et vedtak der det er konstatert et brudd på regelverk som er begått av tilskuddsmottaker. Da forvaltningslovens utgangspunkt er at vedtak skal iverksettes straks, vil ulovlig forhold etter § 1-11 andre ledd foreligge selv om det aktuelle vedtaket er påklaget, med mindre det er gitt utsatt iverksettelse etter forvaltningsloven § 42.

Krav om utvist skyld

I tillegg til at brudd på regelverk for reindriftsnæringen må være konstatert i et vedtak, må tilskuddsmottaker ha utvist skyld ved brudd på dette regelverket.

Ved en slik vurdering som gjelder reinbeitedistrikt/reinlag må det foretas en identifikasjon mellom styret og reinlaget/reinbeitedistriktet som juridisk person. Dette betyr at det er styrets opptreden som får direkte juridiske konsekvenser for reinlaget/reinbeitedistriktet som helhet.

Statsforvalteren og Landbruksdirektoratet forholder seg til styret i reinbeitedistriktet/reinlaget, og alt styret foretar seg, binder distriktet/ reinlaget juridisk.

Bestemmelsen i § 1-12 andre ledd første punktum, der statsforvalteren gis adgang til å holde tilbake tilskuddet, krever at tilskuddsmottaker har utvist simpel uaktsomhet eller forsett.

Om simpel uaktsomhet

Simpel uaktsomhet forekommer når tilskuddsmottakeren har opptrådt i strid med det som en alminnelig aktsom person i samme situasjon ville ha gjort.

Tilskuddsmottakerne etter forskriften er selvstendig næringsdrivende, og det stilles strenge krav til tilskuddsmottakernes aktsomhet. Det forventes at tilskuddsmottaker har kunnskap om driften i distriktet/reinlaget og regelverket som omfatter driften.

Om forsett

Vurdering av forsett er en subjektiv vurdering. Hva som omfattes av forsett, er beskrevet i kommentarer til § 1-12 - Om simpel uaktsomhet.

Hvor mye tilskudd skal holdes tilbake?

Statsforvalteren må i den enkelte sak foreta en vurdering av hvor mye av tilskuddet skal holdes tilbake. Hovedregelen er at beløpet som holdes tilbake må være stort nok til å legge press på tilskuddsmottaker til å rette opp ulovligheter i driften, men heller ikke så stort at det oppleves som

grovt urimelig og forringer tilskuddsmottakerens økonomi.

Tilbakeholdsrett bortfaller når søker har rettet opp forholdet

Hvis søker har rettet opp forholdet og innrettet driften slik at den er blitt lovlig, kan statsforvalteren ikke lenger holde tilskuddet tilbake. Det betyr at pålegg fra myndighetene om retting av ulovlig forhold som er oppfylt på søknadstidspunktet, ikke kan tjene som grunnlag for tilbakehold.

Det er tilskuddsmottaker som har bevisbyrden for at det ulovlige forholdet er rettet. Det betyr at tilskuddsmottaker må fremskaffe opplysninger og dokumentasjon som er nødvendig for å sannsynliggjøre at det ulovlige forholdet er blitt rettet. For eksempel, kan tilskuddsmottaker sende inn vedtak om at hans eller hennes drift er brakt i lovlige former.

Avkorting av tilskudd ved brudd på regelverk

Etter § 1-12 andre ledd andre punktum kan statsforvalteren avkorte heler eller deler av tilskudd hvis tilskuddsmottaker driver eller har drevet sin virksomhet i strid med lover og forskrifter for reindriftsnæringen, og det er utvist grov uaktsomhet eller forsett.

I denne bestemmelsen skal det blant annet foretas vurdering av skyld. Ved en slik vurdering som gjelder reinbeitedistrikt/reinlag må det foretas en identifikasjon mellom styret og reinlaget/reinbeitedistriktet som juridisk person. Dette betyr at det er styrets opptreden som får direkte juridiske konsekvenser for reinlaget/reinbeitedistriktet som helhet. Statsforvalteren og Landbruksdirektoratet forholder seg til styret i reinbeitedistriktet/reinlaget, og alt styret foretar seg, binder distriktet/ reinlaget juridisk.

Bestemmelsen har samme vurderingstema som § 1-12 andre ledd første punktum, men er forbeholdt de grovere tilfeller av regelverksbrudd. Til forskjell fra § 1-12 andre ledd første punktum om tilbakehold av tilskudd, kan avkorting etter § 1-12 andre ledd andre punktum foretas også der det ulovlige forholdet har blitt rettet, hvis tilfellet er grovt nok.

For vurderingen av vilkårene om brudd på regelverk som er konstatert ved reindriftsmyndighetenes vedtak og krav om utvist skyld, vises til kommentarer til § 1-12 - Vilkår om brudd på lover eller forskrifter for reindriftsnæringen og Krav om utvist skyld.

Om grov uaktsomhet og forsett

Ved grov uaktsomhet dreier det seg om et markert avvik fra alminnelig handlemåte for en alminnelig aktsom person i samme stilling og situasjon. Dette er en objektiv vurdering. Vurderingen er den samme som for simpel uaktsomhet, men i tilfellet med grov uaktsomhet må tilskuddsmottakerens handlinger utløse sterk bebreidelse.

Vurderingen av forsett er en subjektiv vurdering. Det betyr at statsforvalteren i den enkelte sak må sannsynliggjøre at tilskuddsmottaker driver eller har drevet sin drift i strid med lover eller forskrifter for reindriftsnæringen. I enkelte tilfeller er dette konstatert i vedtak om regelverksbrudd. I andre tilfeller kan det være vanskelig å avgjøre om forsett foreligger. Det er derfor bedre at saksbehandleren vurderer forholdet etter krav om grov uaktsomhet, da dette er en objektiv vurdering.

Reindriftsmyndighetene skal foreta en konkret vurdering i hver enkelt sak

Selv om utgangspunktet er at det skal foretas avkorting ved brudd på regelverk som er nevnt i § 1-

12 andre ledd andre punktum, må statsforvalteren likevel foreta en konkret vurdering i hver enkelt sak av om det bør reageres med avkorting i tilskudd eller ikke. I tillegg må statsforvalteren vurdere hvor mye av tilskuddet som skal avkortes.

Vurderingen skal gjøres på bakgrunn av avveining av relevante momenter. I norsk rett stilles det et skjerpet aktsomhetskrav til næringsdrivende, slik at det forventes at lover og forskrifter som har direkte betydning for vedkommendes næring, blir overholdt.

Graden av eventuell avkorting bør stige proporsjonelt med alvorligheten av handlingen som førte til brudd for relevant regelverk, i tillegg til vurderingen av driftsøkonomiske konsekvenser for den aktuelle tilskuddsmottakeren. For å ivareta likebehandlingsprinsippet bør det ses hen til tidligere behandling av lignende saker. Vurdering av avkorting i saker med likt faktum skal være lik uavhengig av hvor i Norge søker har sin drift.

Beløpet som avkortes kan aldri være større enn søkers tilskuddsutbetaling i den enkelte søknadsperioden. Det betyr at avkortingsbeløpet ikke kan overstige tilskuddsutbetalingen, slik at tilskuddsmottaker ender opp med å skylde reindrifftsmyndighetene penger ut over tilskuddet han eller hun har søkt om.

Tredje ledd: Avkorting ved brudd på vilkår for Femund

I bestemmelsens tredje ledd er det en særskilt regulering av Femunden reinbeitedistrikt, som er et felles vinterbeitedistrikt for Saanti sijte (Essand) og Gåebrie sijte (Riast/Hylling). Bestemmelsen oppstiller en plikt til å avkorte tilskuddet dersom vilkårene for utøvelse av reindrift innenfor distriktets grenser ikke overholdes, jf. ordet «skal». Det frie forvaltningsskjønnet i denne bestemmelsen er derfor begrenset til vurderingen om hvor stor del av tilskuddet som skal avkortes. Det er ikke anledning til å ikke avkorte tilskuddet i det hele tatt.

Når det skal vurderes om hele eller deler av tilskuddet skal avkortes, skal det foretas en helhetsvurdering der alle momenter ved forholdet trekkes inn, både det som taler for og imot avkorting. Aktuelle momenter er forholdets art (hva har skjedd), hvor klanderverdig forholdet er osv. Bestemmelsen ble tilføyd fra og med reindrifftsavtalen 2014/2015.

LMD har uttalt følgende i sitt merknadsbrev til forskriftsendringen: «Dette er en særbestemmelse rettet mot Femunden reinbeitedistrikt, se reindrifftsavtalen pkt. 4.1. Reindrifftsmyndighetene skal foreta en avkortning i tilskuddet til Femunden dersom distriktet ikke følger gitte vilkår for utøvelsen av reindrift innenfor distriktets grenser, herunder gitte vilkår i avtale mellom Staten og grunneierne i domsområdet fra Høyesterett i Korssjøfjellssaken, Rt. 1988 s. 1217. Det kreves ikke at det foreligger skyld, det er tilstrekkelig at det er konstatert at distriktet har brutt vilkårene for bruken av området for at avkorting skal foretas. Hvordan avkorting skal skje, vil være opp til statsforvalterens skjønn. Et minimum vil imidlertid være å dekke kompensasjonskrav i samsvar med inngåtte avtale med grunneierne i Korssjøfjellet.»

§ 1-13. Innkreving av tilbakebetalings- og avkortingsbeløp

Differansen mellom utbetalt beløp og berettiget tilskudd som følge av vedtak om tilbakebetaling etter § 1-11 eller avkortning etter § 1-12, kan kreves tilbakebetalt fra tilskuddsmottakeren eller motregnes i senere tilskuddsutbetalinger.

Krav fra reindrifftsmyndighetene kan motregnes i tilskuddsutbetalinger til tilskuddsmottakeren.

Dersom foretaket/tilskuddsmottakeren ikke var i aktsom god tro om utbetalingen, kan renter kreves fra det tidspunkt tilbakebetalingskravet er kommet fram til foretaket/mottaker. Ved grov

uaktsomhet eller forsett kan renter kreves fra tidspunktet for utbetaling av det urettmessige tilskuddet. Rentefoten skal settes lik den rentefot som til enhver tid er fastsatt av Finansdepartementet i medhold av § 3 i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: innkreving av differansen

Bestemmelsen i § 1-13 omfatter regler for innkreving av differansen mellom utbetalt tilskudd og det beløpet som kreves tilbakebetalt som følge av vedtak om avkorting og tilbakebetaling. Før tilbakebetaling skal kunne kreves, må vedtaket om tilskudd omgjøres etter forvaltningsloven § 35. Se kommentarer til § 1-11 – Krav om tilbakebetaling av tilskudd.

Andre ledd: om motregning

I § 1-13 andre ledd er det angitt en selvstendig hjemmel til motregning i fremtidige tilskuddsutbetalinger. Det betyr at reindriftsmyndighetene ikke trenger å gå veien om ulovfestede motregningsregler i slike tilfeller.

Etter at det er fattet vedtak om tilbakebetaling av feilutbetalt tilskudd, må Landbruksdirektoratet sende faktura på tilskuddsbeløpet som skal kreves tilbake. Hvis faktura ikke er betalt innen fristen, kan det foretas motregning i fremtidige tilskuddsutbetalinger. Det er ikke anledning til å foreta motregning uten å sende faktura først, jf. kravet i den alminnelige motregningslæren om at hovedkravet må være forfalt.

Før motregning foretas, må det alltid sendes en motregningserklæring til den som vedtaket om tilbakebetaling gjelder. Erklæring kan ikke sendes før faktura på tilbakebetaling er forfalt. Beslutning om å foreta motregning er ikke et enkeltvedtak og kan ikke påklages.

Statsforvalteren skal sende kopi av alle vedtak om omgjøring av tilskudd til Landbruksdirektoratet, slik at Landbruksdirektoratet kan erklære motregning overfor tilskuddsmottaker.

Valg mellom motregning og innkreving av faktura

Hvis faktura på tilskuddsbeløpet som kreves tilbakebetalt ikke er betalt innen fristen, kan fakturaen innkreves videre ved inkasso og eventuelle rettslige skritt. De fleste reinbeitedistrikter som søker om og mottar tilskudd etter forskriften, søker årlig. Det er derfor mest hensiktsmessig å motregne i fremtidige tilskuddsutbetalinger, og heller foreta annen innkreving hvis distriktet ikke søker/ikke mottar tilskudd året etterpå.

Tredje ledd: Renter

Utgangspunktet i norsk rett er at det ikke kan kreves renter uten hjemmel. Det betyr at den aktuelle forskriften må inneholde en bestemmelse om renter for at disse skal kunne kreves ved tilbakebetalingskrav.

I § 1-13 tredje ledd er det åpnet for at det kan kreves renter ved krav om tilbakebetaling. Renter beregnes fra to forskjellige tidspunkt:

- for mottakere som ikke var i aktsom god tro om utbetalingen – fra tidspunktet tilbakebetalingskravet er kommet frem til mottaker
- for mottakere som har utvist grov uaktsomhet eller forsett – fra tidspunktet for utbetaling av urettmessige tilskuddet.

For begge tilfeller er rentefoten lik den som er satt i lov om renter ved forsinket betaling § 3.

Bestemmelsen skal fungere som motivasjon for søker om å melde fra om mottak av uberettiget tilskuddsbeløp, i stedet for å beholde beløpet inntil det eventuelt blir krevet tilbake. Regelen har også til hensikt å forhindre at feilutbetalinger skjer ved at risikoen for å bli ilagt renter skal skjerpe søkerens aktsomhet ved utfylling og innlevering av søknader om tilskudd.

Vilkåret om at tilskuddsmottaker må ha handlet uaktsomt eller forsettlig innebærer at det ikke kan kreves renter dersom tilskuddsmottaker var i aktsom god tro.

§ 1-14 Klageadgang

Statsforvalterens vedtak etter denne forskrift kan påklages til Landbruksdirektoratet etter forvaltningslovens regler.

Kommentarer til bestemmelsen

Ingen kommentarer.

§ 2-1. Definisjoner

Med beitekrise menes en hendelse som avviker fra det normale og skiller seg markant fra den normale driftsvariasjonen som er mellom år. En beitekrise kan oppstå raskt, eller utvikles over tid, og er avgrenset både i geografi og antall reineiere som blir berørt. Ved en krise er en vesentlig andel av siidaens beiteareal utilgjengelig eller påvirket av andre klimatiske forhold som truer reinens velferd, og det foreligger en betydelig risiko for tap av rein og store økonomiske tap. En krise kan true videre drift hos de reinerne som blir berørt.

Kommentarer til bestemmelsen

Formålet ble endret i 2021/2022 i samsvar med anbefaling i rapporten «Gjennomgang av beitekrisen i reindriften 2020», og omfatter «andre klimatiske forhold som truer reinens velferd». Dette kan f.eks. være tørkeperioder der reinen ikke har tilgang på nok vann.

Det er kriseberedskapsutvalget som skal fastslå om det foreligger en beitekrise, se § 2-2.

§ 2-2. Generelle vilkår

Kriseberedskapsfondet etter § 1-6 skal kun brukes til å dekke kostnader i tilfeller der kriseberedskapsutvalget har fastslått at det foreligger en beitekrise.

Reinbeitedistriktet/reinlaget bør rådføre seg med beredskapsutvalget ved gjennomføring av tiltak i forbindelse med beitekrisen.

Kommentarer til bestemmelsen

Tidligere var det et krav i § 2-2 første ledd om at reinbeitedistriktet/reinlaget måtte melde fra til statsforvalteren før bruk av krisefondet etter at det var erklært beitekrise. Bestemmelsen er blitt

fjernet fra og med 1. juli 2021, ettersom statsforvalteren er medlem av kriseberedskapsutvalget som etter nye første ledd må erklære beitekrise før reinbeitedistriktet/reinlaget kan bruke krisefondet.

Første ledd: Tilfeller der kriseberedskapsfondet kan anvendes

Bestemmelsen begrenser typer tilfeller der kriseberedskapsfondet kan brukes. Vilkåret innebærer at distriktet først kan begynne å bruke midlene etter at kriseberedskapsutvalget har fastslått at det er en beitekrise.

Det er kun kostnader i forbindelse med beitekrisen som kan dekkes av kriseberedskapsfondet. I dette ligger at det må være en nær og naturlig tilknytning mellom kostnadene og beitekrisen, jf. ordlyden «*i forbindelse med*». Hvilke kostnader som er aktuelle fremgår av § 2-3.

Andre ledd: Råd ved gjennomføring av tiltak

Bestemmelsen sikrer en tett dialog med statsforvalteren.

Arbeidsgruppen har foreslått at statsforvalteren innhenter råd fra kriseberedskapsutvalget i tilfeller hvor det vurderes iverksettelse av ulike tiltak når en beitekrise har oppstått. Dette gjelder særlig dispensasjoner fra gjeldende beitetider og innflytting til områder hvor det i utgangspunktet ikke er åpnet for beite, men hvor det er inngått avtaler mellom reindriften og grunneierne om bruk ved særlige tilfeller.

§ 2-3. Kostnader og satser

Som kostnader etter § 2-2 regnes blant annet leie av alternative beiteområder, innkjøp av fôr, innleid arbeidskraft, transport av fôr og personell, samt flytting av rein til alternative beiteområder.

Vederlag for enkeltpersoners arbeidsinnsats kan maksimalt utgjøre kroner 150 per time.

For dekning av bruk av enkeltpersoners transportmidler og annet utstyr anvendes statens satser.

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: Tiltak

Bestemmelsen er ikke uttømmende, jf. ordlyden «*blant annet*». Det betyr at også andre kostnader enn de som er nevnt i bestemmelsen kan tenkes. Det avgjørende er om kostnaden har tilknytning til beitekrisen.

Andre ledd

Ingen kommentarer.

Tredje ledd

Ingen kommentarer.

§ 2-4. Opplysningsplikt og kontroll

Reinbeitedistriktet/reinlaget skal rapportere bruk av kriseberedskapsfondet til statsforvalteren senest fire måneder etter at beitekrisen er opphørt.

Den som disponerer kriseberedskapsfondet, plikter å gi alle opplysninger som statsforvalteren finner nødvendig.

Statsforvalteren fører tilsyn med at bruken av kriseberedskapsfondet er riktig, og har adgang til all bokføring, korrespondanse og opptegnelser som vedrører bruken. Det kan kreves at opplysningene bekreftes av revisor.

Kommentarer til bestemmelsen

Første ledd: Rapportering

Rapporteringen bør inneholde følgende:

- angivelse av bakgrunnen for beitekrisen
- hvilke tiltak ble gjennomført
- spesifisert regnskap over de ulike kostnadene
- bilag som dokumenterer kostnadene, som for eksempel bankutskrift/kvitteringer.

Dersom distriktet ser at det ikke er mulig å rapportere innen fristen, må de søke dispensasjon fra rapporteringsfristen innen fristens utløp.

Rapporteringen er viktig for å ha kontroll med at kriseberedskapsfondet ikke brukes ut over det som er formålet med avsetningen og tilskudd til kriseberedskap, jf. § 1-1 andre ledd.

Andre ledd: Opplysningsplikt

Etter denne bestemmelsen kan statsforvalteren bare kreve opplysninger som er relevante for saksbehandlingen i den konkrete saken/forvaltningen av tilskuddsordningen. Som oftest vil slike opplysninger være bakgrunn som er nødvendig for å fatte riktig tilskuddsvedtak og dokumentasjon som gjør det mulig å kontrollere at distriktet/reinlaget oppfylte vilkår for tilskuddet på søknadstidspunktet.

Reindriftsmyndighetene kan ikke fremtvinge oppfyllelse av opplysningsplikten. Ved krav om å gi opplysninger etter § 2-4 andre ledd må saksbehandler vise til forvaltningsloven § 14. Den som får vedtak med pålegg om opplysninger, kan påklage vedtaket hvis han eller hun er uenig i det. Klagen må fremsettes skriftlig eller muntlig innen tre dager fra pålegget er mottatt. Informasjon om klageadgang må gis søker samtidig med pålegget om å gi opplysninger.

Tredje ledd: Kontrolladgang

Bestemmelsen gir statsforvalteren adgang til å føre kontroll med at fondet anvendes i overensstemmelse med vilkårene i § 2-2. Statsforvalterens adgang til å føre tilsyn med at tilskuddsutbetalinger er riktige har sitt opphav i Reglement for økonomistyring i staten § 15 andre ledd. Bestemmelsen forstås slik at statsforvalteren både kan kontrollere opplysninger i innsendt rapport om bruk av midler, og foreta kontroll i tilfeller der distriktet/reinlaget ikke sender rapport.

Før slike kontroller må statsforvalteren fatte pålegg og opplyse om hjemmelen og klageadgangen, slik det er omtalt i punkt «Mottakere av tilskudd har opplysningsplikt».

«All bokføring» inkluderer alle bilag som for eksempel e-post, notater mv.

Kontrolladgangen tilkommer også Landbruksdirektoratet som klageorgan.

§ 2-5. Krav om tilbakeføring ved uberettiget bruk

Statsforvalteren kan kreve hele eller deler av de brukte midlene tilbakeført til kriseberedskapsfondet dersom

1. fondet brukes i strid med de generelle vilkårene i § 2-2, eller

2. statsforvalteren ikke godkjenner rapporteringen ved bruk av fondet etter § 2-4.

Kommentarer til bestemmelsen

Bestemmelsen lister opp to tilfeller når statsforvalteren kan kreve de brukte midlene tilbakeført til kriseberedskapsfondet, helt eller delvis. Opplistingen er uttømmende, slik at midlene ikke kan kreves tilbakeført i andre tilfeller.

Dette er aktuelt når:

- reinbeitedistriktet/reinlaget har brukt fondets midler til kostnader som ikke har en nær og naturlig tilknytning til beitekrisen, eller
- midlene er brukt uten at krisberedskapsutvalget har fastslått at det foreligger en beitekrise.

Det kan være aktuelt å nekte godkjenning når det foreligger mangler ved rapporteringen, for eksempel når kostnadsbruken som er beskrevet i rapporten ikke er dokumentert med bilag. Hvis rapporten er sendt inn før rapporteringsfristens utløp, kan statsforvalteren be om at distriktet/reinlaget retter rapporten innen rapporteringsfristen.

Dersom rapport ikke er sendt innen fristen, eller frist for å ettersende dokumentasjon eller rette opp mangler ved rapporteringen ikke overholdes, skal statsforvalteren sende forhåndsvarsel etter forvaltningsloven § 16 om at det vil bli fattet vedtak om tilbakeføring av de brukte midlene til fondet. Søker må få en rimelig frist for uttalelse til varselet.

Etter fristen for uttalelse er gått ut, og eventuelt svar fra søker ikke er tilstrekkelig til å unnlate tilbakeføring, skal statsforvalteren fatte vedtak om tilbakeføring til fondet. Kopi av vedtaket sendes til Landbruksdirektoratet for innkreving i samsvar med gjeldende rutiner for dette.

Både det tilskuddet som reinbeitedistriktet/reinlaget innvilges etter § 1-5 andre ledd og distriktets/reinlagets egen avsetning etter § 1-5 første ledd kan kreves tilbakeført til kriseberedskapsfondet etter § 2-5. Bestemmelsen blir tolket slik da kapittel 2 om bruk av kriseberedskapsmidlene gjelder begge de ovennevnte typer midler.

§ 3-1. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. juli 2018. Samtidig oppheves forskrift 14. juni 2010 nr. 888 om tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag.

Kommentarer til bestemmelsen

Ingen kommentarer.